

Temanotat

Georgia: Reise-, ID- og sivilstatus-dokumenter

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2011

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Georgia: Reise-, ID- og sivilstatus-dokumenter**

SUMMARY

The Civil Registry Agency (CRA) in the Ministry of Justice of Georgia is the central office which issues travel documents, identification documents and civil status documents. A lot of reforms during the last years have contributed to a more effective issuing policy. Many of the services can now be reached via online application. It is for instance possible to apply for a new passport with the use of a webcam from abroad. The introduction of electronic ID-cards and biometric passports has started. This will most probably increase the credibility of the documents. Documents with apostille can be verified online at the homepage of CRA. In general, there has been a considerable decrease in corruption in Georgia over the last years. It is reasonable to believe that this is also the case concerning the issuing of genuine documents.

SAMMENDRAG

Civil Registry Agency (CRA) i Justisdepartementet er det sentrale organet for utstedelse av reisedokumenter, ID-dokumenter og sivilstatusdokumenter i Georgia. En rekke reformer de senere årene har gjort utstedelsen mer effektiv. Mange av tjenestene kan fås via nettet. Det er for eksempel mulig å søke om nytt pass, blant annet ved hjelp av webkamera, fra utlandet. Innføring av elektroniske ID-kort og biometriske pass er i gang. Dette vil sannsynligvis øke dokumentenes troverdighet. Dokumenter med apostille kan verifiseres ved hjelp av nettstedet til CRA. Generelt har korrupsjonen i Georgia minnet kraftig de senere årene. Det er grunn til å tro at dette også gjelder med hensyn til å få utstedt ekte dokumenter.

INNHold

1. Innledning	6
2. Reisedokumenter	6
2.1 Pass	6
2.1.1 Hva er et pass?	6
2.1.2 Dokumentasjonskrav for å få pass	7
2.1.3 Hvor kan man få pass?	7
2.1.4 Når skal et pass erstattes?	8
2.1.5 Hva koster et ikke-biometrisk pass?	8
2.1.6 Passenes gyldighetstid	9
2.1.7 Flere pass samtidig	9
2.1.8 Krav til bilde	9
2.1.9 Biometriske pass	9
2.1.10 Søknad om pass på nettet i utlandet	10
2.2 Laissez-passer	10
3. ID- og sivilstatusdokumenter	11
3.1 Generelt om sivilstatusdokumenter	11
3.2 ID-kort	11
3.3 Elektronisk ID-kort	12
3.4 Ekteskapsattest	12
3.5 Skilsmisseattest	13
3.6 Fødselsattest	14
3.7 Dødsattest	14
3.8 Registrering av adopsjon	14
3.9 Navn og navneskifte	15
3.10 Militær tjenestebok	15
3.11 Erklæring angående fengselsopphold og kontakt med politiet	15
4. Manglende registrering	15
5. Kontroll av identitetsdokumenter	16
5.1 Legalisering og verifisering med apostille	16
5.2 Manglende samsvar	17
5.3 Notarius Publicus	17
6. Forfalskninger	17

7. Korrupsjon	18
8. Referanser	21

1. INNLEDNING

Georgia har gjennomgått store endringer siden landet ble selvstendig i 1991. Før den tid var innbyggerne sovjetiske statsborgere, og dokumentene var sovjetiske. Gradvis har man innført egne dokumenter, lover m.m. Sovjetiske dokumenter er ikke lenger gyldige.

Særlig etter den såkalte Roserevolusjonen i 2003 har det skjedd store endringer. Landet framstår i dag på mange områder som moderne når det gjelder registrering av opplysninger og utstedelse av dokumenter. Landet har startet utstedelse av elektroniske ID-kort, og prosessen med innføring av biometriske pass er i gang. Det er mulig å søke om reisedokumenter og sivilstatusdokumenter fra utlandet på nettet. Landet har tatt et krafttak mot korrupsjonen, og det er grunn til å tro at det generelt er blitt mindre korrupsjon også med hensyn til utstedelse av dokumenter. Det er vanskelig å anslå omfanget av forfalskede dokumenter, men igjen er det grunn til å tro at det har minket. Myndighetene har tilbudt amnesti til de som frivillig melder fra om at de har forfalskede dokumenter.

Alle identitetskort og sivilstatusdokumenter blir utstedt på georgisk, med det lokale skriftsystemet. Pass er tospråklige, med innhold både på georgisk og engelsk.

Det sentrale organet for registrering av data og utstedelse av reisedokumenter og sivilstatusdokumenter, herunder ID, er Civil Registry Agency (CRA). Det er en del av Justisdepartementet, og har 75 lokalkontorer. En stor del av informasjonen i dette notatet er hentet fra nettstedet til CRA. Landinfo finner liten grunn til ikke å skulle legge vekt på faktaopplysninger gitt av CRA.

Abkhasia og Sør-Ossetia er formelt sett en del av Georgia. Men i praksis er disse områdene løsrevet, og myndighetene i Georgia har ingen styring der. De betrakter seg som egne stater. Informasjonen i dette notatet gjelder i praksis ikke for disse områdene.¹

2. REISEDOKUMENTER

2.1 PASS²

2.1.1 Hva er et pass?

Et georgisk pass er et dokument som verifiserer identiteten og statsborgerskapet til en georgisk borger. Selve passet er Georgias eiendom. Alle georgiske statsborgere

¹ Mange av innbyggerne i Abkhasia og Sør-Ossetia er russiske statsborgere med russiske pass.

² Keesing (u.å.) er et nettsted som viser hvordan ulike passtyper ser ut. Det viser utseendet på passet og gir forklaringer på innholdet i de ulike rubrikkene inni passet.

kan få georgisk pass, uavhengig av alder. Når en person løser seg fra sitt georgiske statsborgerskap, skal han levere inn passet (CRA u.å.j).

Passet inneholder innehaverens personnummer, en kode på 11 sifre. De to første sifrene angir innehaverens bosted, de tre neste sifrene et kontor under Innenriksdepartementet i innehaverens bostedsdistrikt, mens de seks siste sifrene er en tilfeldig samling sifre for personlig identifikasjon. Personnummeret er det samme gjennom hele livet, selv om innehaveren endrer bosted (IRB Canada 2003).

Det er tre typer av pass: vanlige pass, diplomatpass og tjenestepass (U.S. Department of State u.å.). Dessuten finnes det egne reisedokumenter for flyktninger og pass for sjøfolk ("Seaman's Book") (Keesing u.å.).

Georgia innførte nye biometriske pass 15. april 2010 (CRA 2010c). De gamle passene er gyldige frem til utløpsdatoen som er oppført i passet³ (Ministry of Justice u.å.a). I prinsippet skal det kun utstedes biometriske pass til personer over 16, men i praksis later det til at det også utstedes gamle, ikke-biometriske pass til voksne, særlig på georgiske utenriksstasjoner.

2.1.2 Dokumentasjonskrav for å få pass

På nettstedet til CRA (CRA u.å.j) er det i detalj forklart hva som kreves for å få utstedt nytt pass eller forlenge gyldigheten av et pass. Det er noe ulike krav til dokumentasjon avhengig av søkers alder.

En voksen person må i tillegg til utfylt søknad legge fram:

- ID-kort (i original og kopi)⁴
- To biometriske fargebilder
- Kvittering for betalt avgift
- Gammelt pass (ved utskifting)

En person mellom 16 og 18 år må i tillegg levere en notarialbekreftet samtykkeerklæring fra en av foreldrene (i original) og fødselsattest (i original og kopi). Samtykkekravet gjelder ikke for personer som er gift.

Dersom søker er under 16 år, kreves det notarialbekreftet samtykke (i original) fra begge foreldrene, i tillegg til det som er nevnt ovenfor. Dessuten må det legges fram ID-kort for en av foreldrene (i original og kopi).

2.1.3 Hvor kan man få pass?

I Georgia kan en person eller vedkommendes fullmektig søke om pass ved et hvilket som helst lokalkontor av CRA. I Georgia er det CRA som står for hele prosessen med behandling og utstedelse av pass. Ifølge CRAs nettsted kan en person i utlandet oppsøke et lokalkontor av CRA og søke om å få et pass (CRA u.å.j). Men CRA (e-

³ Det er naturlig nok fremdeles flest pass i bruk uten biometriske data. Priser, prosedyrer m.m. er ulike for nye og for gamle pass. Dette notatet tar for seg begge typer pass.

⁴ Georgisk UD (e-post, februar 2010) skriver at opplysningene i ID-kortet blir sjekket mot opplysningene i CRA ved søknad om pass. UD skriver videre at den som ikke er ført inn i registeret hos CRA, heller ikke får utstedt ID-kort.

post, februar 2011) bekrefter overfor Landinfo at det ikke finnes slike lokalkontorer i utlandet. I utlandet er det georgiske utenriksstasjoner som utsteder og eventuelt forlenger et pass.

I Georgia skal et pass utstedes senest ti dager etter at en komplett søknad er levert. I utlandet er fristen én måned. Personlig frammøte er i begge tilfeller obligatorisk bare i forbindelse med signering. Dette siste gjelder ikke ved søknad om biometrisk pass på nettet.

2.1.4 Når skal et pass erstattes?

Et pass skal erstattes dersom:

- Innehaver endrer fornavn eller etternavn
- Det er feil i passet
- Sidene for visa, forlengelser, etc. er fulle
- Det er skade på passet, slik at det er verdiløst

2.1.5 Hva koster et ikke-biometrisk pass?⁵

Prisen for et nytt ikke-biometrisk pass varierer etter hvor hurtig man ønsker å få det utstedt. Man betaler en grunnavgift før søknad på 35 GEL⁶ for et 32 siders pass og 40 GEL for et 48 siders pass. Deretter er prisen:

- Utstedelse etter 10 dager: gratis
- Innen 5 dager: 20 GEL
- Innen 3 dager: 50 GEL
- Innen 1 døgn: 90 GEL
- Samme dag: 105 GEL

Noen grupper er fritatt for betaling, og noen får rabatt:

- Stridende i andre verdenskrig: gratis
- Invalidiserte, som et resultat av kamp for Georgias integritet, frihet og uavhengighet: gratis
- Utenlandske personer som har fått georgisk statsborgerskap etter et dekret fra presidenten: gratis
- Krigsveteraner: 50 % avslag
- Internflyktninger: 50 % avslag
- Invalide i bestemte kategorier: 50 % avslag
- Mindreårige: 50 % avslag

⁵ Om priser for biometriske pass, se nedenfor under Biometriske pass.

⁶ 1 GEL (georgisk lari) = ca. 3,5 norske kroner

2.1.6 Passenes gyldighetstid

Et biometrisk pass til en voksen person er gyldig i ti år fra utstedelsesdagen. For en mindreårig er gyldighetstiden tre år.

Georgisk UD opplyser at det rundt 2006-2007 kom passendringer. Pass som ble utstedt før den tid, var gyldige i fem år (e-post, februar 2010). Disse passene hadde et bilde av et såkalt *borjghalo*, som er et gammelt georgisk ornament, på forsiden. Etter 1. januar 2011 er disse passene som hovedregel ugyldige. Men for personer som befinner seg i utlandet med et slikt pass, er det gyldig inntil personen kommer tilbake til Georgia eller får et nytt pass mens han er i utlandet. For å kunne reise ut av Georgia igjen, må personen skaffe seg et nytt biometrisk pass. Dersom det er et gyldig visum i "borjghalo-passet", kan innehaveren bruke dette passet sammen med det biometriske passet. Pass som ble utstedt etter 2006, altså etter at man sluttet å bruke borjghalo-merket, og fram til mai 2010, er gyldige til den opprinnelige utløpsdatoen (CRA 2010j).

2.1.7 Flere pass samtidig

En og samme person kan ha flere gyldige pass samtidig. Men CRAs nettsted har ingen opplysninger om bakgrunnen for denne ordningen eller vilkårene for å få flere pass (CRA u.å.j). CRA (e-post, mars 2011) bekrefter overfor Landinfo ordningen med flere gyldige pass, og opplyser videre at det ikke er spesielle vilkår for å inneha flere pass. Enhver har rett til å ha flere pass. Landinfo spurte om det er spesielle regler for bruk av flere pass på en og samme reise, for eksempel en reise Georgia-Norge-Frankrike-Georgia. Svaret var at dette ligger utenfor CRAs kompetanseområde, og de henviste til nettstedet til Ministry of Internal Affairs (MIA u.å.) for reglene for innreise og utreise.

I 2008 ble det utstedt 306 483 pass. Av alle pass utstedt per 1. januar 2009 var 44 % utstedt i perioden 1994-2003 og 56 % i perioden 2004-2008 (CRA 2009).

2.1.8 Krav til bilde

Biometrisk bilde til pass og ID-kort må tas hos det lokale CRA. Ordningen ble innført 9. mars 2010, og alle lokale kontor har nødvendig fotoutstyr. Utstyret tilfredsstiller International Civil Aviation Organization (ICAO) sine krav til å ta biometriske bilder. Bildet blir lagret på en sentral CRA-server som vil være tilgjengelig når en person senere søker om et eller annet. Før 9. mars 2010 måtte den enkelte oppsøke en fotograf for å få et foto av seg selv på papir og i elektronisk fil på CD.

2.1.9 Biometriske pass

Biometriske pass ble innført 15. april 2010. Det finnes i dag tre lokale CRA som utsteder biometriske pass. De ligger i Tbilisi (begynte 15. april 2010), Kutaisi (begynte 23. april 2010) og Batumi (begynte 15. mai 2010).

Det biometriske passet følger den europeiske standarden for identifikasjonskort; det inneholder et elektronisk minnekort med bilde av og fingeravtrykk til innehaveren. Informasjonen er ikke tilgjengelig for utenforstående. Det er ICAO som står bak

utarbeidelsen av standarder m.m. Teknologien som brukes er den best tilgjengelige i verden for reisedokumenter (Ministry of Justice u.å.a).

Prisen for et slikt pass i Georgia er 100 GEL.⁷ Men ved å betale mer, kan man få det utstedt hurtigere:

- Utstedelse etter 10 dager: 100 GEL
- Innen 5 dager: 120 GEL
- Innen 3 dager: 150 GEL
- Innen 1 døgn: 190 GEL
- Samme dag: 205 GEL

Barn under 16 år får ikke utstedt biometriske pass (CRA 2010e).

2.1.10 Søknad om pass på nettet i utlandet

Fra januar 2011 kunne georgiere bosatt i utlandet søke om pass via Internett. På adressen <http://passport.gov.ge> kommer søkerne i kontakt med CRA. Ved hjelp av webkamera vil CRA sjekke identiteten til søker. CRA vil også veilede ved utfyllingen av søknaden. Et biometrisk bilde blir lastet opp, og søker betaler 155 GEL, også det på nettet. Et nytt pass skal være ferdig til utsendelse med posten innen fem dager. Tidligere måtte georgiere i utlandet kontakte det georgiske konsulatet for å søke om nytt pass (CRA 2010i).⁸

Et vilkår for å kunne søke om pass på nettet, er at søker tidligere har hatt et pass eller et ID-kort, og at det er mulig å identifisere søker ved hjelp av bilde som allerede foreligger i CRA (CRA 2011b; jf. del 2.1.8 ovenfor).

Fram til begynnelsen av mars 2011 hadde 1285 personer mottatt pass etter søknad på nettet.⁹ 1276 av disse hadde mottatt passet ved hjelp av en representant i Georgia, 9 pass ble sendt i ordinær postgang (CRA 2011g).

2.2 LAISSEZ-PASSER

Dersom en georgisk statsborger i utlandet har mistet sitt pass, fått det ødelagt eller passet er utgått, kan vedkommende få et laissez-passer ved et georgisk konsulat. Dette er et midlertidig reisedokument for reise fra utlandet til Georgia. Det er gyldig i én måned, men kan forlenges én gang med ytterligere én måned. Søker må legge fram dokumentasjon på sin identitet i form av for eksempel et ID-kort, eller på annen måte sannsynliggjøre sin identitet.

⁷ Fram til 1. januar 2011 ble det gitt rabatt til de som hadde et gyldig "borjghalo-pass", slik at prisen var 65 GEL.

⁸ I denne kilden står det at ordningen skal innføres i august 2010. Men i flere andre kilder framgår det at den først trådte i kraft i januar 2011, se for eksempel CRA 2011g.

⁹ Dette tallet var steget til 1589 innen utgangen av mars 2011.

3. ID- OG CIVILSTATUSDOKUMENTER

3.1 GENERELT OM CIVILSTATUSDOKUMENTER¹⁰

Fra 1. januar 2011 er medisinske institusjoner forpliktet til å melde fra elektronisk til CRA om fødsler og dødsfall. Dersom en lege unnlater å sende inn slike opplysninger, kan han forvente straff. Den elektroniske rapporteringen har gjort det enklere og raskere for folk å få fødsels- og dødsattest, ifølge CRA. Tidligere måtte den enkelte oppsøke et lokalkontor av CRA, samle dokumenter og fylle ut skjema for å få en slik attest. Nå kan hver enkelt bestille slik attest på nettet (CRA 2010l).

Tidligere måtte registrering av navn, navneendring, ekteskap, adopsjon og farskap skje på det lokale CRA som personen tilhørte. Men etter 17. februar 2011 kan dette skje på et hvilket som helst lokalkontor, uavhengig av hvor personen er hjemme-hørende/bosatt (CRA 2011e).

Et duplikat av fødsels-, ekteskaps-, dødsattest og andre sivile dokumenter kan fås hos ethvert lokalt CRA. Før 15. februar 2010 var det bare hovedkontoret i Tbilisi som utstedte duplikater. Prisen er fremdeles 2 GEL, dersom man venter fem dager på å få dokumentet (CRA 2010a).

Georgiske borgere som bor i utlandet, kan søke på nettet om å få utstedt sivile dokumenter (RCA 2010i). Det koster 50 GEL å få tilsendt en fødsels-, ekteskaps-, skilsmisseattest og andre sivile dokumenter (CRA 2011c).

3.2 ID-KORT

Alle georgiske borgere over 14 år er forpliktet til å ha et identifikasjonskort (ID-kort). Kortet er kostnadsfritt (CRA 2009).

Et ID-kort verifiserer statsborgerskapet, identiteten og bostedet til innehaveren. Det består av to sider (se del 3.3 nedenfor). Innholdet fylles ut på georgisk. ID-kortet inneholder innehaverens personnummer.

Personer under 20 år får ID-kort gyldig for 3 år. For de mellom 20 til 65 år er gyldighetstiden på kortet 10 år, mens de over 65 år får kort med ubegrenset gyldighetstid.

I søknaden om ID-kort skal det vedlegges fødselsattest, to fargebilder og samtykkeerklæring fra eieren av boligen der søker bor.

I Georgia skal et kort utstedes innen ti dager fra fullstendig søknad er levert. I utlandet skal konsulatene utstede kortene innen én måned.

Alle skal være registrert på en bostedsadresse. Ved endring av adresse for mer enn seks måneder, skal CRA få melding om det. En person som ikke har noen bostedsadresse, skal registreres på det området der han faktisk bor, uten konkretisering av adresse (CRA u.å.g). I de nye elektroniske kortene (se del 3.3 nedenfor) er det ingen opplysninger om adresse. Det er da heller ikke lenger obligatorisk å skifte slike ID-kort ved endring av adresse (CRA 2011j).

¹⁰ DISCS (u.å.) for Georgia viser utseendet til og innholdet av fødselsattester, ekteskapsattester, dødsattester og ID-kort.

Det ble utstedt 400 458 ID-kort i 2008 mot 419 410 i 2007. Av utstedte ID-kort i perioden 1994-2008 ble 40 prosent utstedt i 1994-2003 og 60 prosent i 2004-2008 (CRA 2009).

3.3 ELEKTRONISK ID-KORT

1. august 2011 startet man å utstede nye elektroniske ID-kort i Batumi, Tbilisi og Rustavi, og fra 1. september samme år skal hele landet være omfattet av ordningen. Den nye teknologien skal gjøre forfalskning nærmest umulig. Ved hjelp av de nye kortene blir det mulig å identifisere en person via Internett. ID-kortet gir videre muligheter for elektronisk signering, og folk kan selv endre bostedsregistrering via nettet. Via nettstedet til House of Justice¹¹ kalt Public Service Hall er det mulig ved hjelp av serienummeret på ID-kortet å verifisere bostedsadresse (Ministry of Justice u.å.b). Det er ikke obligatorisk å bytte ut gyldige gamle ID-kort med det nye ID-kortet, men alle som søker om et dokument vil automatisk samtidig få tilsendt et nytt ID-kort (CRA 2011k). Med de nye kortene er det slutt på at søker må oppsøke det lokale kontoret der han er registrert for å få (nytt) ID-kort. Alle lokale CRA-kontorer og Houses of Justice kan benyttes, uavhengig av hvor man er bostedsregistrert (CRA 2011j).

Kortet er av samme størrelse som et kredittkort, og inneholder informasjon som gjør at mange av dagens dokumenter/attester vil utgå. Kortet inneholder to minnebrikker (CRA 2011a). Den ene brikken inneholder personlige data, mens den andre er beregnet for bruk overfor ulike tjenester, også private.

3.4 EKTESKAPSATTEST

Det er bare offentlige myndigheter som har vigselfmyndighet i Georgia, og alle ekteskap er borgerlige. Religiøse institusjoner har ikke vigselfmyndighet. Borgerlige ekteskap registreres i det de inngås. Følgende dokumenter må legges fram før ekteskapsinngåelse:

- Felles skriftlig erklæring fra partene
- Identifikasjonspapirer (pass eller ID-kort) til partene
- Skilsmisseattest (dersom den ene eller begge parter tidligere har vært gift)¹²
- Eventuell kopi av stempel i pass som viser lovlig innreise
- Kvittering for betalt avgift (avgiften varierer etter sted, form og tid for registreringen/seremonien)

Ekteskapsattest blir utstedt den dagen fullstendig søknad med vedlegg blir levert eller sendt inn.

¹¹ House of Justice er en nyskaping med sikte på å bedre servicen til Justisdepartementet. Tjenestene skal samles på ett sted og integreres. Det første huset ble åpnet i Batumi 26. mai 2011. Senere i 2011 er planene å åpne hus i Rustavi, Mestia og Kutaisi, og i 2012 skal det bli et tilsvarende hus i Tbilisi. Følgende etater i Justisdepartementet er med: the Civil Registry Agency, National Agency of Public Registry, National Archive, National Bureau of Enforcement, Notary Chamber, Legislative Herald og Training Center of Justice.

¹² Det går ikke frem av kildematerialet om enker/enkemenn må dokumentere at tidligere ektefelle er død ved dødsattest.

Det finnes seks steder ("matrimonial houses") der ekteskap kan inngås. Ekteskapet blir inngått der partene ønsker, de er ikke forpliktet til å gifte seg i et bestemt "matrimonial house" (CRA u.å.h). I perioden 2005-2010 var det en økning på 73 prosent i antall inngåtte ekteskap. Vel 30 000 par giftet seg i 2010 (CRA 2011d).

3.5 SKILSMISSEATTEST

Kravene til registrering av skilsmisse og utstedelse av skilsmisseattest varierer noe etter situasjonen.

a) Partene er enige om skilsmisse og har ikke felles barn. Det må da legges fram følgende dokumentasjon:

- Felles skriftlig søknad fra ektefellene
- ID dokument (pass eller ID-kort) for begge parter
- Ekteskapsattest
- Kvittering for betalt avgift (45 GEL)

b) Partene er enige om skilsmisse, og de har felles mindreårige barn. Det må da legges fram følgende dokumentasjon:

- Felles skriftlig søknad fra ektefellene
- ID-dokument (pass eller ID-kort) for begge parter
- Ekteskapsattest
- Fødselsattest for felles mindreårig barn
- Kvittering for betalt avgift (45 GEL)

c) Søknad fra en av partene. Det må da legges fram følgende dokumentasjon:

- Skriftlig søknad fra en av ektefellene
- ID-dokument (pass eller ID-kort) for begge parter
- Ekteskapsattest
- Bekreftelse fra retten om at den andre ektefellen er savnet, dømt til mer enn tre års fengselsstraff eller er "uegnet"
- Kvittering for betalt avgift (45 GEL)

d) Søknad på basis av rettsavgjørelse (fra domstolen). Det må da legges fram følgende dokumentasjon:

- Skriftlig søknad fra en eller begge ektefeller
- ID-dokument (pass eller ID-kort) for begge parter
- Ekteskapsattest
- Dokument på rettsavgjørelsen
- Kvittering for betalt avgift (45 GEL)

Det er ikke noe krav at søknad om skilsmisse må innleveres der minst en av partene er bostedsregistrert. Skilsmisseattest blir utstedt én måned etter at søknad med alle nødvendige vedlegg er levert (CRA u.å.f).

3.6 FØDSELSATTEST

Dersom foreldrene er gift, skal de legge fram følgende dokumenter for å få fødselsattest til barnet:

- Felles skriftlig søknad, eller fra en av ektefellene
- Ekteskapsattest
- Identitetsdokumenter (pass eller ID-kort) til foreldrene
- Bekreftelse fra medisinsk institusjon eller erklæring fra juridisk hold i CRA på fødselen

Dersom foreldrene ikke er gift og partene ikke sender inn en felles søknad, må det legges ved en erklæring fra faren eller en juridisk bekreftelse på farskapet.

Dersom moren er enslig, skal hennes søknad verifiseres ifølge bestemte regler.

Dersom fødselsattest ikke er utstedt før barnet er blitt myndig, skal "barnet" selv i tillegg sende inn søknad sammen med foreldrene.

Det koster ingenting å få utstedt en fødselsattest. Den skal utstedes samme dag som søknad med alle nødvendige vedlegg er levert eller mottatt. Søknad kan enten sendes det lokale CRA der en av foreldrene er registrert eller der fødselen skjedde (CRA u.å.d).

Prosedylene for å få en fødselsattest er kraftig forenklet de senere år. Tidligere måtte foreldrene oppsøke det lokale, aktuelle CRA. I dag kan alt ordnes på nettet. For øvrig har medisinske institusjoner plikt til å informere CRA når det skjer fødsler.

I 2006 ble det registrert 46 060 fødsler, i 2008 57 263 og i 2010 62 726. 52 % av de fødte var gutter (CRA 2011f).

3.7 DØDSATTEST

Ved søknad om dødsattest må det legges fram ID-kort eller pass for søker og for avdøde. I tillegg til dette må det legges fram et dokument som dokumenterer faktisk død. Dette kan for eksempel være en erklæring fra helseinstitusjon, fra domstolen eller fra et autorisert administrativt organ. Det er ingen avgifter ved søknad om dødsattest. Attesten skal utstedes samme dag fullstendig søknad med vedlegg er levert eller mottatt (CRA u.å.e).

3.8 REGISTRERING AV ADOPSJON

Følgende dokumenter må framlegges for å få registrert adopsjon med tilhørende sertifikat:

- Skriftlig søknad fra den som skal adoptere
- Rettens kjennelse om adopsjon
- Fødselsattest til den som skal adopteres
- Identitetsdokument til den som skal adoptere

Sertifikat for adopsjonen skal bli utstedt samme dag som søknad med alle vedlegg er levert eller mottatt (CRA u.å.a).

3.9 NAVN OG NAVNESKIFTE

Prosedyrene for endring av navn er de samme enten det dreier seg om fornavn ("name"), mellomnavn/farsnavn ("patronymic") eller etternavn ("surname").

Søknad om navneskifte leveres fortrinnsvis det lokale CRA på det stedet søkeren er registrert. Personer over 18 år må legge ved fødselsattest, ekteskapsattest, dersom vedkommende er gift, og fødselsattest til eventuelle barn. En person mellom 16 og 18 år må legge ved samtykkeerklæring fra forelder eller den som har omsorgen for den mindreårige. Søkerne må også legge fram kvittering for betalt avgift. Avgiften varierer etter hvor raskt man ønsker å få ferdigbehandlet søknaden. Det skal fattes et vedtak om navneendring innen 45 dager (CRA u.å.i).

Navneendringen, enten det dreier seg om fornavn, mellomnavn eller etternavn, blir ført inn i registeret hos CRA. Samme dag blir det utstedt et dokument som bevitner navneendringen (CRA u.å.i).

3.10 MILITÆR TJENESTEBOK

Den som har avtjent militærtjenesten kan få utstedt en militær tjenestebok (Military Service Book) ved det lokale kommissariatet. I boka angis sted og tidsrom for tjenesten og militær grad. Etter søknad kan det angis eventuell deltakelse i militære aksjoner på georgisk territorium (U.S. Department of State u.å.).

3.11 ERKLÆRING ANGÅENDE FENGSELSOPPHOLD OG KONTAKT MED POLITIET

Innenriksdepartementet har en egen database med opplysninger om folk som har sittet i fengsel eller vært i kontakt med politiet pga. kriminelle forhold. Databasen inneholder opplysninger om navn, fødselsdato og fødested, og det er fingeravtrykk til dømte personer. De som bor i Tbilisi kan oppsøke Innenriksdepartementet og innen fem dager få utstedt politi- eller fengselserklæring. Det er gratis. Folk som bor utenfor Tbilisi kan benytte seg av en fullmektig for å søke, eller det kan søkes via posten. Det må opplyses om grunnen til at man ønsker en slik erklæring, og i hvilken sammenheng "attesten" skal brukes. Det er mulig å få tilsendt en domstolsavgjørelse. Det er derimot ikke mulig å få en erklæring om en etterforskning i en kriminalsak, og heller ikke om saker som har vært for retten (U.S. Department of State u.å.).

4. MANGLENDE REGISTRERING

Det finnes enkelte som ikke er registrert hos CRA. Ofte er årsaken at foreldrene mangler dokumentasjonspapirer. I perioden 2008-2010 ble 11 000 personer uten nødvendige papirer identifisert. 60 % av disse har så langt fått gratis juridisk bistand for å erverve nødvendig dokumentasjon som skal til for å få fødselsattest, bekreftelse på georgisk statsborgerskap og identifikasjonspapirer. Barn som mangler fødselsattest får ikke tilgang til skole og helsestell (U.S. Department of State 2011b).

The UN Committee on the Rights of the Child uttaler i en rapport at det har vært stor framgang med hensyn til registrering av nyfødte siden 2003. Det har vært en forenkling i prosedyren, og registreringen er nå gratis. Samtidig påpeker rapporten at

fremdeles er det mange minoritetsbarn og flyktninger/internflyktninger som ikke blir registrert ved fødselen (UN CRC 2008).

Rombarn blir ofte født hjemme, og foreldrene unnlater ikke sjelden å registrere fødselen hos myndighetene (U.S. Department of State 2010).

Ifølge folketellingen i 2002 var det 472 rom i Georgia. Det skal, ifølge CRA, ikke by på problemer for disse å bytte inn utdaterte sovjetpass med nye georgiske pass. Men mange rom er uvillige til å søke om nye dokumenter (U.S. Department of State 2011b).

Generelt er dokumentsituasjonen blant de statsløse dårlig. Tallet på statsløse i Georgia er noe usikkert. I 2011 ble nærmere 2000 statsløse identifisert og registrert som statsløse av myndighetene (U.S. Department of State 2011b).

5. KONTROLL AV IDENTITETSDOKUMENTER

5.1 LEGALISERING OG VERIFISERING MED APOSTILLE

For flere typer dokumenter utstedt i Georgia kreves det legalisering eller verifisering med apostille for bruk i andre land. Det er det landet som skal motta dokumentet, for eksempel Norge, som avgjør hvilke typer dokumenter det skal kreves apostillering for, eventuelt legalisering, og for hvilke det ikke er nødvendig.

Legalisering er en mer omfattende prosess enn verifisering med apostille. Ved verifisering med apostille er det én enhet i Georgia som står for hele prosessen. Ved legalisering er flere myndigheter inne i bildet.¹³ Konsulatet til det landet der dokumentet skal legges fram, må også inn i bildet og verifisere dokumentet (CRA u.å.b). Georgia og Norge er blant landene som har undertegnet Haag-konvensjonen av 5. oktober 1961 om avskaffelse av legalisering. Det innebærer at dokumenter fra Georgia ikke trenger å bli legalisert for å kunne brukes i Norge, bare verifisert med apostille. De 11 tidligere sovjetrepublikkene som har undertegnet Minsk-konvensjonen av 1993 On Legal Assistance and Legal Relations in Civil, Family and Criminal Matters krever verken legalisering eller apostillering for å godkjenne hverandres dokumenter (CRA u.å.b). Land som verken har undertegnet Haag-konvensjonen eller Minsk-konvensjonen krever legalisering for å godkjenne dokumenter.

Verifisering med apostille har å gjøre med et dokumentets troverdighet eller ekthet. Det innebærer en bekreftelse på at dokumentets signatur er autentisk, underskriverens funksjon/stilling og om stemplet er autentisk (CRA 2010h).

Internt i Justisdepartementet overtok CRA 15. juli 2009 legalisering og verifisering med apostille av dokumenter. I løpet av det første året, fram til 15. juli 2010, ble 4601 dokumenter legalisert og 11 408 dokumenter verifisert med apostille. Dessuten

¹³ I første fase er det, avhengig av type dokument, enten CRA, Høyesterett, Helsedepartementet, Utdanningsdepartementet eller Innenriksdepartementet som verifiserer. I andre fase er det Utenriksdepartementet. I tredje fase er det det utenlandske konsulatet.

ble 13 008 dokumenter oversatt til ulike språk. Verifisering av dokumenter ble først mulig ved lokalkontorene i Tbilisi, Kutaisi og Batumi (CRA 2010h). Senere ble det også mulig ved lokalkontorene i Telavi, Zugdidi, Poti, Ozurgeti og Akhaltsikhe (CRA 2011h). I tillegg kan følgende instanser apostillere dokumenter fra underliggende etater og institusjoner: Helsedepartementet, Undervisningsdepartementet og Høyesterett (georgisk UD, e-post februar 2010).¹⁴ Dersom det er nødvendig først å oversette et dokument som skal apostilleres, skal oversettelsen foretas av den etaten som skal apostillere.

Verifisering med apostille tar i utgangspunktet 10 dager. Et dokument på én side koster da 20 GEL¹⁵ (CRA 2010g).

Man kan bestille og få verifisert med apostille på nettet. Prisen er da 80 GEL (CRA 2011c).

Georgisk UD opplyser at alle dokumenter som blir apostillert, blir lagt inn i et eget elektronisk register hos CRA (e-post februar 2010). Dette registeret er underlagt det georgiske justisdepartementet (JD). Det georgiske JD har et eget nettsted tilknyttet en database hvor det er mulig å søke opp allerede apostillerte dokumenter (CRA u.å.b). Hvert apostillert dokument har et unikt nummer og en dato. Ved hjelp av disse kan man kontrollere om det er samsvar mellom det foreliggende dokument og det som befinner seg i basen hos CRA. Georgisk UD hevder at de dokumentene som er godkjent av de ovennevnte instansene, anses for å være ekte (e-post februar 2010).

5.2 MANGLENDE SAMSVAR

Det hender at det er uoverensstemmelser mellom to dokumenter, som for eksempel at fødselsdatoen er ulik i en og samme persons pass og fødselsattest. Georgisk UD opplyser at det ikke kan utelukkes at det forekommer feil og slurv fra tid til annen. I slike tilfeller er det opplysningene hos CRA som skal legges til grunn (e-post februar 2010).

5.3 NOTARIUS PUBLICUS

Fra 29. november 2010 har Notarius Publicus full tilgang via nettet til all informasjon i CRAs database. Dette gjør det enklere for Notarius Publicus å kontrollere identiteten til personer som oppsøker dem (CRA 2010k).

6. FORFALSKNINGER

I perioden juli 2009-1. juni 2010 var det et amnesti for alle som hadde forfalskede ID-kort, pass og sivilstatusdokumenter, eller dokumenter som inneholdt manipulerede persondata. Betingelsen for amnestiet var at innehaveren måtte melde seg selv. I så tilfelle ville vedkommende ikke bli straffet. 1895 personer meldte seg. De vanligste

¹⁴ Av nettstedet til CRA framgår det at også Innenriksdepartementet kan apostillere dokumenter.

¹⁵ Dersom man ønsker tjenesten utført innen fem dager, er prisen 40 GEL, innen neste dag 70 GEL og samme dag 100 GEL.

forfalskningene besto av endret fødselsdato, navn/etternavn og gyldighetsperiode. CRA (2010f) opplyste at det nye systemet for søking ved hjelp av foto gjør det mulig å identifisere en person ved hjelp av bilde. Dette programmet gjør det lett å oppdage faktafeil i dokumenter. Dersom CRA oppdager forfalskning, vil innehaveren bli straffet.

Sommeren 2011 trådte Lov om amnesti i kraft. Fram til 31. desember 2012 er det straffefrihet for visse kategorier forfalskninger av pass, ID-kort og lignende foretatt før 1. januar 2007. Det gjelder endring av fødselsdato, navn, etternavn, passets gyldighetstid og lignende. Amnestiet gjelder også for dem som har brukt de forfalskede dokumentene før loven trådte i kraft. Det er imidlertid en forutsetning at man må melde seg før eventuell etterforskning er satt i verk. Man kan søke om amnesti hos CRA i Batumi, ved konsulatene i utlandet og på nettet (CRA 2011i).

Home Office (2010) skriver at de ikke har funnet noe objektiv informasjon om omfanget av forfalskede pass/ID-dokumenter eller dokumenter framskaffet på urendelig vis.

Ifølge CRA (2010d) vil et georgisk biometrisk pass gi 99 prosent garanti for at passet ikke er forfalsket. Informasjonen i den elektroniske brikken vil være slik at ingen andre enn passmyndighetene/kontrollørene kan se den.

7. KORRUPSJON

Mikhail Saakasjvili overtok som president i 2004 i et svært korrupt samfunn. Allerede samme år satte han i verk omfattende reformer. Strategier ble utarbeidet, kampanjer iverksatt og lover innført. Myndighetene gikk konkret og hardt til verks. For eksempel ble praktisk talt alle de 13 000 trafikkpolitifolkene, som var kjent for å være svært korrupte, avsatt.¹⁶ Den nye styrken ble mindre, bedre betalt og bedre utdannet (de Waal 2011, s. 6). I dag er korrupsjon på lavt nivå i politiet lite utbredt (U.S. Department of State 2010). De omfattende tiltakene har gitt resultater. Tilliten til politiet er nå høy og korrupsjonsnivået lavt, ifølge det svenske Utrikesdepartementet (2011).

Korrupte tjenestemenn er blitt arrestert og dømt. U.S. Department of State (2011b) omtaler et konkret tilfelle der en dommer har blitt dømt for korrupsjon. Etter en antikorrupsjons-aksjon våren 2011 ble vedkommende dømt til tre års ubetinget fengselsstraff for å ha tatt imot bestikkelser på 5000 GEL for å hjelpe en tiltalt person. Også en aktor og en forsvarsadvokat ble i 2010 dømt for å ha tatt imot bestikkelser. Ellers ble flere andre høyerestående embetsmenn i forvaltningen og flere forretningsfolk arrestert for korrupsjon det året. 18 politifolk ble arrestert for korrupsjon i 2010, og det ble iverksatt 146 undersøkelser av passiv bestikkelser, og 43 av aktiv bestikkelser i løpet av året (U.S. Department of State 2011b).

¹⁶ Den samlede politistyrken ble redusert fra 40 000 til 14 000 på to år. Også innenfor en rekke andre etater har det vært en kraftig nedskjæring i bemanningen (Koberidze u.å.).

Det har siden 2004 vært en kontinuerlig kamp mot korrupsjonen, og 4. juni 2011 ble en ny nasjonal antikorrupsjonsstrategi lansert (U.S. Department of State 2011b). Kildene synes samstemte i at kampen har gitt resultater. Samlet sett har det vært en sterk nedgang i korrupsjonen i Georgia. Det er særlig korrupsjonen på lavere nivå som har minket kraftig. Lovverket med straffebestemmelser ser ut til å ha fungert effektivt overfor denne gruppa. Observatører trekker fram følgende forhold som viktige grunner til at kampanjene har vært vellykket: fjerning av korrupte tjenestemenn, økning i lønna til offentlige tjenestemenn og forenkling i administrative prosedyrer. Enkelte NGOer hevder imidlertid at korrupsjon på høyt nivå fremdeles forekommer uten at det fører til straffereaksjoner (U.S. Department of State 2010).

Thomas de Waal (2011, s. 39) påpeker at mange av Georgias reformer har løst problemer, som at hverdagskorrupsjonen nærmest er avskaffet. Men samtidig har det oppstått nye, til dels utilsiktede problemer. Politiets suksess i bekjempelsen av korrupsjon og annen kriminalitet har for eksempel ført til overfylte fengsler, blant annet fordi det ikke lenger er lett å kjøpe seg fri fra en dom.

Avskaffelsen av hverdagskorrupsjonen er unik i postsovjetisk sammenheng. I dag kan en vanlig georgier kjøre rundt uten å måtte betale bestikkelser til trafikkipolitiet, slippe bestikkelser for å komme inn på universitetet og slippe å betale bestikkelser for å få et pass eller et førerkort. Georgia har utviklet seg til en effektiv stat med hensyn til tjenester overfor befolkningen (de Waal 2011, s. 6 og 39).

Siden 2004 har korrupsjonen praktisk talt blitt avskaffet innenfor statlig tjenesteyting. Servicen har generelt blitt bedre, med innføring av elektroniske tjenester og prosedyrer som er mer åpne (Aprasidze 2011, s. 230).¹⁷

Georgias fortsatte kamp for å bekjempe korrupsjonen og etablere et mer åpent samfunn, har altså gitt resultater. Men fremdeles er det utfordringer. Freedom House gir Georgia 4,75 på en skala fra 1 til 7 der 1 er minst korrupsjon (Aprasidze 2011, s. 215).¹⁸

Transparency International's Corruption Perceptions Index 2010 (TI Georgia 2011) har Georgia på 68. plass av 178 land, der 1 er minst korrupt.¹⁹ Poengsummen er 3,8 på en skala fra 10 til 0, der 10 er minst korrupt. Til sammenligning befinner Tyrkia seg på 56. plass, Armenia 123. plass, Aserbajdsjan 134. plass og Russland 154. plass. Georgia ligger også foran tre EU-land. Av alle 178 land har Georgia den høyeste andelen (78 %) av befolkningen som sier at korrupsjonen har minket mye eller minket de siste tre årene. Bare tre prosent av folket i Georgia sier at de har betalt bestikkelser i løpet av det siste året, en av de laveste andelene av 86 land som er med i denne undersøkelsen.

Bekjempelsen av korrupsjon har også gitt store utslag på det økonomiske området. U.S. Department of State (2011a) henviser til Verdensbanken. I 2005 ble Georgia plassert på 115. plass over land som det er lettest å drive forretningsvirksomhet i. I

¹⁷ David Aprasidze er forfatter av kapitlet om Georgia i Freedom House sin rapport Nations in Transit 2011. I en fotnote i rapporten (s.216) heter det at meninger som kommer til uttrykk i rapporten, er forfatterens.

¹⁸ Karakteren 4,75 reflekterer en konsensus mellom Freedom House, dens rådgivere og David Aprasidze, forfatteren av kapitlet om Georgia i Freedom House sin rapport Nations in Transit 2011. Det framgår av en fotnote på s. 83 i Aprasidze 2011.

¹⁹ I 2004 ble Georgia plassert på 133. plass. I 2003 fikk Georgia 1,8 poeng på skalaen fra 10 til 0.

2010 plasserte Verdensbanken Georgia på 11. plass, på nivå med land som Norge og Japan.

8. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Aprasidze, D. (2011). *Nations in Transit 2010. Georgia*. Washington, D.C.: Freedom House. Tilgjengelig fra <http://www.freedomhouse.org/images/File/nit/2011/NIT-2011-Georgia.pdf> [lastet ned 4. august 2010]
- CRA, dvs. Civil Registry Agency (u.å.a). *Adoption Registration*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=10 [lastet ned 9. august 2011]
- CRA (u.å.b). *Apostille*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://passport.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=74 [lastet ned 11. august 2011]
- CRA (u.å.c). *Biometric Passport. New Generation Passport*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?sec_id=84&lang_id=ENG [lastet ned 11. august 2011]
- CRA (u.å.d). *Birth Registration*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=6 [lastet ned 16. august 2011]
- CRA (u.å.e). *Death Registration*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=12 [lastet ned 8. august 2011]
- CRA (u.å.f). *Divorce Registration*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=9 [lastet ned 8. august 2011]
- CRA (u.å.g). *ID card*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=2 [lastet ned 11. august 2011]
- CRA (u.å.h). *Marriage Registration*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=8 [lastet ned 9. august 2011]
- CRA (u.å.i). *Name, Surname Change Registration..* Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=11 [lastet ned 16. august 2011]
- CRA (u.å.j). *Passport*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=3 [lastet ned 11. august 2011]
- CRA (2009, 4. februar). *400,458 ID Cards and 306,483 Passports Issued in 2008*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://passport.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=509 [lastet ned 15. august 2011]

- CRA (2010a, 15. februar). *Citizens can receive duplicate of civil acts in any territorial unit of the Agency*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1148 [lastet ned 17. august 2011]
- CRA (2010b, 5. mars). *Only the picture taken in territorial offices of the CRA are valid for the documents*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1192 [lastet ned 14. august 2011]
- CRA (2010c, 15. april). *The First Biometric Passport was issued in Georgia*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1245 [lastet ned 11. august 2011]
- CRA (2010d, 15. april). *The First Biometric Passport was issued in Georgia*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1245 [lastet ned 14. august 2011]
- CRA (2010e, 15. mai). *Biometric passport was issued in Adjara*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1280 [lastet ned 14. august 2011]
- CRA (2010f, 18. juni). *1895 Citizens of Georgia have amended falsified identification data while the period of Amnesty*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://passport.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1313 [lastet ned 15. august 2011]
- CRA (2010g, 2. juli). *It became possible to legalize and verify documents with the apostil in Batumi*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://passport.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1326 [lastet ned 15. august 2011]
- CRA (2010h, 14. juli). *11 408 documents were verified with the apostill in CRA*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://passport.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1342 [lastet ned 15. august 2011]
- CRA (2010i, 23. august). *Citizens living abroad will fill applications for passport in online regime*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://passport.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1356 [lastet ned 15. august 2011]
- CRA (2010j, 22. september). *Discounts on Biometric Passports until the End of Current Year*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1371 [lastet ned 14. august 2011]
- CRA (2010k, 29. november). *Notary Chamber will use full database of the CRA*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra

http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1424
[lastet ned 17. august 2011]

- CRA (2010l, 16. desember). *Medical staff will inform the Civil Registry Agency about the birth and death facts via online notifications*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1450 [lastet ned 17. august 2011]
- CRA (2011a, 28. januar). *ID cards will fully change the practice of delivering services to citizens*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1496 [lastet ned 18. august 2011]
- CRA (2011b, 2. februar). *Issuance of Juvenile passport has been simplified*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1500 [lastet ned 2. august 2011]
- CRA (2011c, 9. februar). *Ministry of Justice of Georgia is offering new product-package to citizens*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1520 [lastet ned 17. august 2011]
- CRA (2011d, 14. februar). *Marriage increasing trend is maintained in Georgia*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1522 [lastet ned 18. august 2011]
- CRA (2011e, 17. februar). *Territorial restrictions in registering Civil Acts lifted*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1534 [lastet ned 18. august 2011]
- CRA (2011f, 3. mars). *Child birth Certificates were granted to Young Mothers*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1545 [lastet ned 9. august 2011]
- CRA (2011g, 7. mars). *More than 1300 documents were issued by the Remote Service office*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1555 [lastet ned 10. august 2011]
- CRA (2011h, 24. mars). *It became possible to verify documents with the apostille in Tbilisi territorial offices of the Civil Registry Agency*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1582 [lastet ned 10. august 2011]
- CRA (2011i, 6. juni). *Amnesty for the persons who have falsified their personal data will be announced*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1712 [lastet ned 9. august 2011]

- CRA (2011j, 29. juli). *Territorial Restrictions while Receiving ID cards has been Removed*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1790 [lastet ned 11. august 2011]
- CRA (2011k, 3. august) *ID card issuance started in Georgia*. Tbilisi: CRA. Tilgjengelig fra http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=49&info_id=1794 [lastet ned 9. august 2011]
- De Waal, T. (2011). *Georgia's Choices. Charting a Future in Uncertain Times*. Washington, D. C.: Carnegie Endowment for International Peace. Tilgjengelig fra http://www.carnegieendowment.org/files/georgias_choices.pdf [lastet ned 28. juli 2011]
- DISCS (u.å.). *Document Information System Civil Status*.

Dette er en nederlandsk dokumentdatabase. Den er en betaltjeneste og dermed ikke offentlig tilgjengelig, men utlendingsforvaltningen har tilgang til den gjennom Landdatabasen.
- [Haag-konvensjonen] (1961, 5. oktober). *Convention Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents*. Haag: Hague Conference on Private International Law. Tilgjengelig fra http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=41 [lastet ned 17. august 2011]
- Home Office (2010, 25. november). *Republic of Georgia. Country of Origin Information (COI) Report*. London: Home Office. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4cf4ac622.pdf> [lastet ned 28. juli 2011]
- IRB Canada, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2003, 2. oktober). *Georgia: Meaning of each of the 11 digits that appear in a Georgian passport*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/403dd1f210.html> [lastet ned 17. august 2011]
- Keesing (u.å.). Documentchecker. Tilgjengelig fra <http://www.documentchecker.com/> [lastet ned 19. august 2011]

Dette er en betalingstjeneste og dermed ikke offentlig tilgjengelig, men utlendingsforvaltningen har tilgang til den gjennom Landdatabasen.
- Koberidze, K. (u.å.). *Corruption in Georgia*. Tbilisi: The Office of the Prosecutor General of Georgia. Tilgjengelig fra <http://www.icac.org.hk/news/issue30eng/button2.htm> [lastet ned 4. august 2011]
- MIA, dvs. Ministry of Internal Affairs (u.å.). Ministry of Internal Affairs. Tbilisi: MIA. Tilgjengelig fra <http://www.police.ge/?lng=eng> [lastet ned 17. august 2011]

- Ministry of Justice (u.å.a). *New Generation – Biometric Passport*. Tbilisi: Ministry of Justice. Tilgjengelig fra http://www.justice.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=531 [lastet ned 11. august 2011]
- Ministry of Justice (u.å.b). *Public Service Hall*. Tbilisi: Ministry of Justice. Tilgjengelig fra http://house.gov.ge/index.php?sec_id=1&lang_id=ENG [lastet ned 17. august 2011]
- TI Georgia, dvs. Transparency International Georgia (2011). *Annual Report 2010*. Tbilisi: TI Georgia. Tilgjengelig fra http://transparency.ge/sites/default/files/post_attachments/AnnualReport2010.pdf [lastet ned 4. august 2011]
- UN CRC, dvs. United Nations Committee on the Rights of the Child (2008, 23. juni). *Committee on the Rights of the Child. Forty-eighth session. Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention. Concluding observations: Georgia*. New York: UN CRC. Tilgjengelig fra <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC.C.GEO.CO.3.doc> [lastet ned 4. august 2011]
- U.S. Department of State (u.å.). *Georgia Reciprocity Schedule: Documents Georgia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=9174 [lastet ned 12. august 2011]
- U.S. Department of State (2010, 11 mars). *2009 Human Rights Report: Georgia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/eur/136032.htm> [lastet ned 27. juli 2011]
- U.S. Department of State (2011a, 28 januar). *Background Note: Georgia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/5253.htm> [lastet ned 12. august 2011]
- U.S. Department of State (2011b, 8. april). *2010 Human Rights Report: Georgia*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/eur/154425.htm> [lastet ned 27. juli 2011]
- Utrikesdepartementet (2011). *Mänskliga rättigheter i Georgien 2010*. Stockholm: Utrikesdepartementet. Tilgjengelig fra <http://www.manskligarattigheter.gov.se/php/rapporter/documents/Europa%20och%20Centralasien/Georgien%20MR-rapport%202010.pdf> [lastet ned 12. august 2011]

Muntlige kilder

- Ministry of Foreign Affairs of Georgia. E-post videreformidlet til Landinfo via den norske ambassaden i Baku 4. februar 2010.

- Ministry of Justice of Georgia. Civil Registry Agency. E-post 23. februar 2011; e-post videreformidlet til Landinfo via den norske ambassaden i Baku 3. mars 2011.